

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΚΦΡΑΣΗ – ΕΚΘΕΣΗ

(ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ: ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ)

Τάξη: Β

Βαθμός: .....

Ημερομηνία:

Υπ. Καθηγήτριας: .....

Διάρκεια: 90 λεπτά

Υπ. Κηδεμόνα: .....

Καθηγήτρια: Χρ. Σεργίου

Όνοματεπώνυμο μαθητή/τριας: .....

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΟΝΑΔΕΣ 70)

Αδίδακτο κείμενο:

Ρατσισμός

Ο ρατσισμός είναι φαινόμενο διαχρονικό, αλλά δυστυχώς και σύγχρονο – είτε εκφράζεται ως φυλετικός (διακρίσεις βασισμένες στη διαφορετικότητα του χρώματος ή εναντίον φυλών του τρίτου κόσμου), είτε ως εθνικός (αίσθηση της υπεροχής ενός έθνους έναντι των άλλων), ή ως κοινωνικός (διακρίσεις βασισμένες σε πολιτικές, ιδεολογικές, πνευματικές, οικονομικές, πολιτιστικές διαφορές, διακρίσεις σε βάρος των γυναικών, των μειονοτήτων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες).

Ο ρατσισμός είναι το φαινόμενο που αναβιώνει τον τελευταίο καιρό σ' ολόκληρη την Ευρώπη και απειλεί και βυθίζει στο σκοτάδι ό, τι καλό έχει δημιουργήσει ο πολιτισμός. Η σωστή και ώριμη αντιμετώπιση του προβλήματος, μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία και με αποτελεσματικές παρεμβάσεις στο σχολείο, μπορεί να αναπτυχθεί, αφού προηγουμένως εστιάσουμε στις γενεσιουργές αιτίες, που προκαλούν την εμφάνιση του φαινομένου.

Πολλές χώρες έγιναν πολυεθνικές, λόγω της έλευσης χιλιάδων ανθρώπων κυρίως από τριτοκοσμικές χώρες, οι οποίοι αναζητούν καταφύγιο, ανθρώπινες δυνατότητες διαβίωσης, ειρηνική και δημοκρατική ζωή. Οι ντόπιοι πληθυσμοί αντιμετωπίζοντας το φάσμα του ανταγωνισμού και της διεκδίκησης θέσεων εργασίας από τους μετανάστες και πρόσφυγες, αντιδρούν συχνά με ακραίες ενέργειες, δηλώνοντας την αντίθεση τους, στην παρουσία τους. Παρά τις πρώτες αυθόρμητες θετικές αντιδράσεις προς τους «ξένους», ο ντόπιος πληθυσμός στη συνέχεια κυριεύεται από φόβο και δυσπιστία απέναντί τους. Καταλυτικός είναι ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, που συχνά για οικονομικές και πολιτικές σκοπιμότητες,

χειραγωγούν το κοινό, διοχετεύοντας αρνητικές πληροφορίες γι αυτούς και με εμπρηστικά δημοσιεύματα, αναζωπυρώνουν τον εθνικισμό. Η μάζα των πολιτών νιώθει ότι απειλούνται σημαντικά αγαθά όπως η ζωή, η ελευθερία, η αξιοπρέπεια, η σωματική ακεραιότητα, η εθνική ταυτότητα, η ασφάλεια ή ακόμα και θεσμοί όπως αυτός της εκπαίδευσης.

Τάσεις διαφοροποίησης μιας ομάδας από κάποια άλλη, εντοπίζονται στην παιδική κιόλας ηλικία και πηγάζουν από τη νοοτροπία των ενηλίκων να τονίζουν συχνότερα στα παιδιά τις διαφορές και σπανιότερα τις ομοιότητες. Στο πλαίσιο της οικογένειας, αλλά και του σχολείου οι μεγάλοι, όταν συζητούν με τα παιδιά για άλλους λαούς, μένουν κυρίως στις διαφορές και σπάνια τις παρουσιάζουν ως διαφορές στο πλαίσιο μιας ομοιότητας υψηλότερου επιπέδου. Επιπλέον δεν είναι λίγοι αυτοί, που εσκεμμένα μεταφέρουν στα παιδιά τους τις προκαταλήψεις τους, καθώς θεωρούν ότι αυτές αποτελούν αντικειμενική και χρήσιμη γνώση. Το χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο και η πνευματική ανωριμότητα, που συρρικνώνουν τους πνευματικούς ορίζοντες, επιφέρουν την πνευματική μονολιθικότητα, απογυμνώνουν τη συνείδηση από τις δημοκρατικές αρχές του σεβασμού της προσωπικότητας του άλλου και διαιωνίζουν τις προκαταλήψεις και τις στερεότυπες αντιλήψεις

Ο εντοπισμός ενός παθογενούς φαινομένου και η οριοθέτηση των γενεσιουργών αιτιών είναι το πρώτο απαραίτητο βήμα για την αντιμετώπισή του. Ωστόσο, για να υλοποιηθεί αυτή επιβάλλεται η θεωρία να μετουσιωθεί σε πράξη. (...) Η δημοκρατική κοινωνία στηρίζεται σ' ένα κοινωνικό ιστό, και αν αυτός τραυματιστεί και αρχίζει να ξηλώνεται σε κάποια βασικά σημεία του, αυτομάτως το σύνολο της δημοκρατικής κοινωνίας απειλείται με καταστροφή. Επομένως, αντιμετωπίζοντας φαινόμενα ρατσισμού και μισαλλοδοξίας, θωρακίζουμε τόσο την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, όσο και τη δημοκρατική υπόσταση της κοινωνίας μας.

(Διασκευή) Αναγνώστου Ηλίας

A. 1. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗ (ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

A. I. 1. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω κείμενο, να γράψετε **περίληψη** έκτασης 100 – 120 λέξεων. Το κείμενο σας πρόκειται να δημοσιευτεί στη στήλη της μαθητικής εφημερίδας «Ρατσισμός και ενεργοί πολίτες. Οι ευθύνες μας.»

(μονάδες 8)

A. I. 2. Να αναφέρετε τρία (3) αίτια, που σύμφωνα με τον συγγραφέα, συμβάλλουν στην εκδήλωση του ρατσισμού. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο. (μονάδες 3)

A. I. 3. «Ο εντοπισμός ενός παθογενούς φαινομένου και η οριοθέτηση των γενεσιουργών αιτιών είναι το πρώτο και απαραίτητο βήμα για την αντιμετώπισή του». (παρ. 5) Να **αναπτύξετε και να τεκμηριώσετε** την άποψή σας για την πιο πάνω θέση του συγγραφέα σε μια παράγραφο (60 – 80 λέξεις) (μονάδες 6)

A. I. 4. Να εξηγήσετε τη λειτουργία της στίξης των παρενθέσεων ( ) στην 1^η παράγραφο και τα εισαγωγικά «» της λέξης «ξένους» στην 3^η παράγραφο.

(μονάδες 2)

A. I. 5. Να αναγνωρίσετε **ένα τρόπο ανάπτυξης της 1^{ης} παραγράφου**. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στην παράγραφο.

(μονάδες 3)

Λεξιλογικά

A. I. 6. α. Να ετυμολογήσετε τη λέξη **διαφοροποίησης** (παρ. 4)

β. Να σχηματίσετε δύο (2) ουσιαστικά, ένα με το α' και ένα με το β' συνθετικό της λέξης.

γ. Να γράψετε μια δική σας πρόταση στην οποία να φαίνεται η σημασία της λέξης δηλώνοντας ανάλογα αν πρόκειται για μεταφορική ή κυριολεκτική χρήση.

(μονάδες 4)

A. I. 7. Να γράψετε **ένα συνώνυμο** και **ένα αντώνυμο** για τις λέξεις του κειμένου **σύγχρονο (παρ. 1)** και **αναζωπυρώνουν (παρ. 3)**

(μονάδες 4)

Όνοματεπώνυμο μαθητή/τριας:.....

Τάξη: Β33

A. II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ (μονάδες 40)

Ρατσισμός

Ο ρατσισμός είναι φαινόμενο διαχρονικό, αλλά δυστυχώς και σύγχρονο – είτε εκφράζεται ως φυλετικός (διακρίσεις βασισμένες στη διαφορετικότητα του χρώματος ή εναντίον φυλών του τρίτου κόσμου), είτε ως εθνικός (αίσθηση της υπεροχής ενός έθνους έναντι των άλλων), ή ως κοινωνικός (διακρίσεις βασισμένες σε πολιτικές, ιδεολογικές, πνευματικές, οικονομικές, πολιτιστικές διαφορές, διακρίσεις σε βάρος των γυναικών, των μειονοτήτων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες).

Ο ρατσισμός είναι το φαινόμενο που αναβιώνει τον τελευταίο καιρό σ' ολόκληρη την Ευρώπη και απειλεί και βυθίζει στο σκοτάδι ό, τι καλό έχει δημιουργήσει ο πολιτισμός. Η σωστή και ώριμη αντιμετώπιση του προβλήματος, μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία και με αποτελεσματικές παρεμβάσεις στο σχολείο, μπορεί να αναπτυχθεί, αφού προηγουμένως εστιάσουμε στις γενεσιουργές αιτίες, που προκαλούν την εμφάνιση του φαινομένου.

Πολλές χώρες έγιναν πολυεθνικές, λόγω της έλευσης χιλιάδων ανθρώπων κυρίως από τριτοκοσμικές χώρες, οι οποίοι αναζητούν καταφύγιο, ανθρώπινες δυνατότητες διαβίωσης, ειρηνική και δημοκρατική ζωή. Οι ντόπιοι πληθυσμοί αντιμετωπίζοντας το φάσμα του ανταγωνισμού και της διεκδίκησης θέσεων εργασίας από τους μετανάστες και πρόσφυγες, αντιδρούν συχνά με ακραίες ενέργειες, δηλώνοντας την αντίθεση τους, στην παρουσία τους. Παρά τις πρώτες αυθόρμητες θετικές αντιδράσεις προς τους «ξένους», ο ντόπιος πληθυσμός στη συνέχεια κυριεύεται από φόβο και δυσπιστία απέναντί τους. Καταλυτικός είναι ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, που συχνά για οικονομικές και πολιτικές σκοπιμότητες, χειραγωγούν το κοινό, διοχετεύοντας αρνητικές πληροφορίες γι αυτούς και με εμπρηστικά δημοσιεύματα, αναζωπυρώνουν τον εθνικισμό. Η μάζα των πολιτών νιώθει ότι απειλούνται σημαντικά αγαθά όπως η ζωή, η ελευθερία, η αξιοπρέπεια, η σωματική ακεραιότητα, η εθνική ταυτότητα, η ασφάλεια ή ακόμα και θεσμοί όπως αυτός της εκπαίδευσης.

Τάσεις διαφοροποίησης μιας ομάδας από κάποια άλλη, εντοπίζονται στην παιδική κιόλας ηλικία και πηγάζουν από τη νοοτροπία των ενηλίκων να τονίζουν συχνότερα στα παιδιά τις διαφορές και σπανιότερα τις ομοιότητες.

Στο πλαίσιο της οικογένειας, αλλά και του σχολείου οι μεγάλοι, όταν συζητούν με τα παιδιά για άλλους λαούς, μένουν κυρίως στις διαφορές και σπάνια τις παρουσιάζουν ως διαφορές στο πλαίσιο μιας ομοιότητας υψηλότερου επιπέδου. Επιπλέον δεν είναι λίγοι αυτοί, που εσκεμμένα μεταφέρουν στα παιδιά τους τις προκαταλήψεις τους, καθώς θεωρούν ότι αυτές αποτελούν αντικειμενική και χρήσιμη γνώση. Το χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο και η πνευματική ανωριμότητα, που συρρικνώνουν τους πνευματικούς ορίζοντες, επιφέρουν την πνευματική μονολιθικότητα, απογυμνώνουν τη συνείδηση από τις δημοκρατικές αρχές του σεβασμού της προσωπικότητας του άλλου και δαιωνίζουν τις προκαταλήψεις και τις στερεότυπες αντιλήψεις

Ο εντοπισμός ενός παθογενούς φαινομένου και η οριοθέτηση των γενεσιουργών αιτιών είναι το πρώτο απαραίτητο βήμα για την αντιμετώπισή του. Ωστόσο, για να υλοποιηθεί αυτή επιβάλλεται η θεωρία να μετουσιωθεί σε πράξη. (...) Η δημοκρατική κοινωνία στηρίζεται σ' ένα κοινωνικό ιστό, και αν αυτός τραυματιστεί και αρχίζει να ξηλώνεται σε κάποια βασικά σημεία του, αυτομάτως το σύνολο της δημοκρατικής κοινωνίας απειλείται με καταστροφή. Επομένως, αντιμετωπίζοντας φαινόμενα ρατσισμού και μισαλλοδοξίας, θωρακίζουμε τόσο την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, όσο και τη δημοκρατική υπόσταση της κοινωνίας μας.

(Διασκευή) Αναγνώστου Ηλίας

Ποιες είναι κατά τη γνώμη σας οι δύο (2) πιο σημαντικές συνέπειες του ρατσισμού; Με ποιους τρόπους θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί αυτό το φαινόμενο; (μπορείτε να εισηγηθείτε δύο τουλάχιστον τρόπους επίλυσης)

Να αναπτύξετε την άποψη σας σε άρθρο που θα δημοσιευθεί στον ημερήσιο τύπο στη στήλη «Κοινωνία».

(400 – 450 λέξεις)